

Н.М. Руцишин, канд. екон. наук, доц. (*ЛТЕУ, Львів*)

Р.Л. Шлюзар (*ЛТЕУ, Львів*)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

На сучасному етапі розвитку ринкових відносин в Україні підприємства зобов'язані активно діяти з метою підвищення ефективності їх діяльності. Ефективність розглядають як індикатор розвитку підприємства та найважливішим стимулом цього процесу.

В економіці підприємства у загальному вигляді ефективність означає результативність виробничо-господарської діяльності, співвідношення між отриманими результатами та затратами праці. За допомогою ефективності можна не тільки оцінити результативність роботи підприємства, проаналізувати сумарний ефект різних його структурних підрозділів та напрямків діяльності, а й визначити стратегію розвитку, розробити прогноз та план дій на перспективу, встановити результати використання витрачених ресурсів: засобів виробництва, робочої сили, інформації та інше.

У ринкових умовах ефективна діяльність підприємств повинна оцінюватись з позиції досягнення найбільших фінансових результатів за умов повного використання трудових, матеріальних та фінансових ресурсів [1].

Ефективність підприємства визначається основними факторами, які між собою взаємопов'язані:

- 1) запровадження максимально досяжних економічних цілей, орієнтованих на весь потенціал підприємства;
- 2) виявлення змін, необхідних для повного розкриття потенціалу підприємства;
- 3) проведення необхідних змін, досягнення поставлених стратегічних цілей [2].

Об'єктивна оцінка ефективності діяльності підприємства має винятково велике значення, оскільки характеризує успішність менеджменту підприємства, формує його імідж, сприяє доступу на ринки капіталу й обґрунтовує доцільність інвестицій. Правильна оцінка фінансово-економічних результатів діяльності та фінансово-економічного стану підприємства за сучасних умов господарювання необхідна як для керівництва і власників, так і для інвесторів, партнерів, кредиторів, державних органів. Фінансово-економічний стан підприємства цікавить і його конкурентів, але в аспекті послаблення

позицій конкурентів на ринку.

Підвищення економічної ефективності будь-якого суб'єкта господарювання відіграє визначну роль у його діяльності, тому існує потреба постійного контролю та пошуку шляхів її зростання. Враховуючи те, що об'єкт та суб'єкт управління органічно пов'язані, ефективність діяльності підприємства одночасно визначає ефективність управління підприємствами та забезпечення його економічної безпеки. Ефективність діяльності та досягнення її максимальних значень – основна та функціональна ціль, що формує необхідні структуроутворюючі елементи та загальну схему організації економічної безпеки підприємства.

Економічну безпеку підприємства розглядають як стан захищеності життєво важливих інтересів підприємства від реальних і потенційних джерел небезпеки чи економічних загроз [3, с. 157]. Головна мета економічної безпеки підприємства полягає в тому, щоб гарантувати його стабільне та максимально ефективне функціонування в теперішньому часі і високий потенціал розвитку в майбутньому.

До основних функціональних цілей економічної безпеки підприємства належать [4]:

- забезпечення високої фінансової ефективності роботи, фінансової стійкості та незалежності підприємства;
- забезпечення технічної незалежності та досягнення високої конкурентоспроможності технічного потенціалу об'єкта господарювання;
- досягнення високого рівня кваліфікації персоналу та його інтелектуального потенціалу, належної ефективності НДДКР;
- мінімізація руйнівного впливу результатів виробничо-господарської діяльності на стан навколишнього середовища;
- якісна правова захищеність усіх аспектів діяльності підприємства;
- забезпечення захисту інформаційного поля, комерційної таємниці й досягнення необхідного рівня інформаційного забезпечення роботи всіх підрозділів підприємства та відділів організації;
- ефективна організація безпеки персоналу підприємства, його капіталу та майна, а також комерційних інтересів.

Для забезпечення економічної безпеки підприємства важливо враховувати його розміщення, природні ресурси, трудовий потенціал, освітньо-кваліфікаційний рівень працівників, рівень забезпечення населення тощо.

До найбільш значущих функцій системи економічної безпеки підприємства належить: прогнозування, виявлення, попередження, ослаблення небезпек і загроз, забезпечення захищеності діяльності

підприємства та його персоналу, збереження майна та ін. Функціонування системи забезпечення економічної безпеки підприємства має ґрунтуватися на таких принципах: законності, адекватності відповідності можливим загрозам безпеці, компетентності, адаптивності, цілісності і системності [5].

Отже, підприємство, що прагне нарощувати свої конкурентні переваги та забезпечувати за їх допомогою стійкість своїх ринкових позицій, зобов'язане ефективно функціонувати. Забезпечення ефективності та стійкого розвитку підприємства, стабільності результатів його діяльності, досягнення мети, яка відповідає інтересам власників і суспільства в цілому неможливо без наявності дієвої системи його економічної безпеки. Внаслідок цього, необхідно формувати напрями забезпечення економічної безпеки підприємства, виявляти загрози та небезпеки, які можуть призвести до її втрати, з метою гарантування стабільного ефективного функціонування і розвитку підприємства в поточному і майбутньому періодах.

Інформаційні джерела:

1. Руцишин Н. М. Ефективність функціонування торговельних підприємств в умовах розвитку національної економіки. URL: <http://disser.org.ua/file18954.html/>
2. Ярославський А. О. Економічна ефективність діяльності підприємства: теоретичний аспект. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/20_3_2018ua/38.pdf
3. Моделирование економічної безпеки: держава, регіон, підприємство / Геєць В.М., Кизим М.О., Клебанова Т.С., Черняк О.І. та ін.; За ред. Гейця В.М.: Монографія. – Харків: ВД “ІНЖЕК”, 2006. – 240 с.
4. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика: навч. посіб. / І. В. Кривов'язюк. – К. : ЦУЛ, 2013. URL: <http://www.dit.edukit.zp.ua/pdf>
5. Малащенко В. Економічна безпека підприємства як чинник ефективного корпоративного управління URL: <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2011-3-40.pdf/>